

॥ २१ ॥ २३ ॥ अतएवतस्याः पिता अतृतकारकः अतृतकारिणे इति पाठे तु भृगोरेव विशेषणं परिहासेनापि ददामोत्युक्त्वा न दत्तं चेद्दोषो भवतीति भावः वरारोहाश्रेष्ठ नितं वा ॥ २४ ॥ २५ ॥ शंकमानं छलवचनेन पूर्वमसंदत्ता पश्चाद्विधिपूर्वकं भृगवे दत्ता तोममवा इयं भृगोर्वेति संदिहानं ॥ २६ ॥ कवे सर्वज्ञ ॥ २७ ॥ यदितथेति मत्पूर्वासाचेत् भृगुश्चानृतकारी चेत्तर्हिसत्यं ब्रूहि ॥ २८ ॥ २९ ॥ भृगोरित्युक्तेऽतृतपूर्वतमपृच्छत्ततो रक्षः पावकं ज्वलितं तदा ॥ शंसमेकस्य भार्येयमग्ने पृच्छेत्कृतेन वै ॥ २२ ॥ मुखं त्वमसि देवानां वद पावकपृच्छते ॥ मया हीयं वता पूर्वभार्यार्थे वरवर्णिनी ॥ २३ ॥ पश्चादिमां पिता प्रादाद्भृगवेऽनृतकारकः ॥ सेयं यदि वरारोहा भृगो भार्यारहो मता ॥ २४ ॥ तथा सत्यं समाख्याहि जिहीषाम्याश्रमादिमां ॥ समन्युस्तत्र हृदयं प्रदहन्निवतिष्ठति ॥ मत्पूर्वभार्या यदि मां भृगुरापसुमध्यमां ॥ २५ ॥ सौतिरुवाच एव रक्षस्तमामं ज्वलितं जातवेदसं ॥ शंकमानं भृगो भार्या पुनः पुनरपृच्छत ॥ २६ ॥ त्वमग्ने सर्वभूतानां तं श्वरसि नित्यदा ॥ साक्षिवत्युण्यपापेषु सत्यं ब्रूहि कवे वचः ॥ २७ ॥ मत्पूर्वापहता भार्या भृगुणाऽनृतकारिणा ॥ सेयं यदि तथामेत्वं सत्यमाख्यातुमर्हसि ॥ २८ ॥ श्रुत्वा त्वत्तो भृगो भार्या हरिष्याम्याश्रमादिमां ॥ जातवेदः पश्यतस्ते वद सत्यां गिरं मम ॥ २९ ॥ सौतिरुवाच तस्यैतद्वचनं श्रुत्वा सप्तार्चिर्दुःखितोऽभवत् ॥ भीतोऽनृताच्च शापाच्च भृगोरित्यब्रवीच्छनैः ॥ ३० ॥ अग्निरुवाच त्वया वता पुलोमेयं पूर्वदानवनंदन ॥ किं त्वियं विधिना पूर्वमंत्रवन्न वता त्वया ॥ ३१ ॥ पित्रा तु भृगवे दत्ता पुलोमेयं यशस्विनी ॥ ददाति न पिता तुभ्यं वरलोभान्महायशाः ॥ ३२ ॥ अथेमां वेददृष्टेन कर्मणा विधिपूर्वकं ॥ भार्यामृषिर्भृगुः प्राप मां पुरस्कृत्य दानव ॥ ३३ ॥ सेयमित्यवगच्छामि नानृतं वक्तुमुत्सहे ॥ नानृतं हि सदा लोके पूज्यते दानवोत्तम ॥ ३४ ॥ इति श्रीमहाभारते आदिपर्वणि पौलोमपर्वणि पुलोमाग्निसंवादे पंचमोऽध्यायः ॥ ५ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ सौतिरुवाच अग्रेरथ वचः श्रुत्वा तद्रक्षः प्रजहार तां ॥ ब्रह्मन्वरा हरूपेण मनोमारुतरं हसा ॥ १ ॥ ततः स गर्भो निवसन्कुक्षौ भृगुकुलोद्बह ॥ रोषान्मातुश्च्युतः कुक्षेश्च्यवनस्तेन सोऽभवत् ॥ २ ॥ तं दृष्ट्वा मातुरुदराच्च्युतमादित्यवर्चसं ॥ तद्रक्षो भस्मसाद्भूतं पपात परिमुच्यतां ॥ ३ ॥ सा तमादाय सुश्रोणी ससार भृगुनंदनं ॥ च्यवनं भार्गवं पुत्रं पुलोमा दुःखमुच्छ्रिता ॥ ४ ॥ तां ददर्श स्वयं ब्रह्मा सर्वलोकपितामहः ॥ रुदतीं बाष्पपूर्णाक्षीं भृगो भार्यामनिदितां ॥ ५ ॥

रक्षः परिपहत्वा तस्याः रक्षस इत्युक्ते भृगुतः शापभयं ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ सेयमिति या त्वया पूर्ववता सेयं त्वदीयैवेयमित्यर्थः ॥ ३४ ॥ इति आदिपर्वणि नैलकंठीये भारतभावदीपे पंचमोऽध्यायः ॥ ५ ॥ छलवचनाद्वैध एव विधिः श्रेयान् तयोः साम्यं पश्यन् अग्निः शापं प्राप आद्यस्य प्राबल्यं मन्वानो राक्षसो नाशं प्रापेति षष्ठाध्यायतात्पर्यं अग्रेरथेति ॥ १ ॥ तेन चुच्यावेतियोगेन ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥